

اولاد

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال اول | ویژه نامه ۱۱۴ |

بینا توفیقی درباره نقاشی هایش از بافت سنتی و زیارتی می‌گوید

یک زیارت خوش آب و رنگ

۲

ادب الرضا

تقدیر عالم داشت

با حیدر رقم می‌خورد

۳

قطارنوبت

چیزی تا مشهدالرضا(ع) نمانده بود

۲

پویش «نذر کتاب، نذر اندیشه»

در سراسر کشور

۴

پیشنادهای آیت‌الله حائری شیرازی و آیت‌الله خزعلی برای عید غدیر

یک بارهم برای

حضرت علی(ع) مقروض شو!

۲

گفتار

دوره کامل امام شناسی

حجت الاسلام والمسلمین ناصر رفیعی در ویژه برنامه شب میلاد حضرت امام هادی(ع) که در صحن پیامبر اعظم(ص) حرم مطهر رضوی برگزار شد، گفت: متوکل عباسی در سال ۲۳۳ هجری قمری

امام هادی(ع) را که در مدینه و در جوار قبر مطهر رسول الله(ص) زندگی می‌کردند، به سامرا احضار کرد و آن حضرت را با خانواده در منطقه‌ای نظامی سکونت داد.حضرت امام هادی(ع) تا آخر عمر در سامرا و در این منطقه نظامی در حالی که تحت کنترل شدید خلافت عباسی بود، زندگی کردند، ولی با این حال از ارشاد، راهنمایی و هدایت شیعیان دست برنداشتند.

سه اثر ارزشمند از این امام همام برای شیعه به یادگار مانده که مهم‌ترین و ارزشمندترین آن‌ها زیارت جامعه کبیره است که به تبیین جایگاه و مقام ائمه معصومین(ع) پرداخته است.

حجت الاسلام رفیعی گفت: این زیارت نامه در واقع یک دوره کامل امام شناسی است که مفاهیم بسیار با ارزشی در آن نهفته است؛ علمای بسیاری بر این زیارت نامه شرح و تفسیر نوشته‌اند که با مطالعه این تفاسیر شناخت بیشتری نسبت به جایگاه معصومین(ع) پیدا خواهیم کرد.

یکی دیگر از آثار ارزشمند امام دهم «زیارت غدیریّه» است، در این زیارت نامه امام هادی(ع) با استناد به آیات قرآن کریم فضائل امیرالمؤمنین(ع) را برشمرده‌اند و در واقع یک زیارت نامه قرآنی است.

سومین اثر ارزشمند امام هادی(ع) «زیارت نامه امیرالمؤمنین(ع)» است که در آن از امیرالمؤمنین(ع) با عنوان اول مظلوم عالم یاد کرده است.

آن روزها

معرفی یکی از قدیمی‌ترین مدارس اطراف حرم رضوی

مدرسه مستشار و تاریخ نامعلوم آن

■ در محضر علمای مبارز

آیت‌الله سید یونس اردبیلی در سال ۱۲۵۸خورشیدی در اردبیل و در خاندانی اهل علم متولد شد. پدر بزرگ وی، میرفتحعلی اردبیلی، در زمره عرفا و زهاد زمان خود بود و نقل است که شیخ انصاری، عالم نامدار شیعه، از وی دستورالعمل عرفانی دریافت کرد. سیدیونس مقدمات را در زادگاه خودش، اردبیل، فرا گرفت و سپس راهی حوزه علمیه زنجان شد و در آن‌جا به کسب علم پرداخت.

او در سال ۱۲۷۱ و در حالی که تنها ۱۳ سال سن داشت، با حمایت خانواده‌اش راهی نجف اشرف شد و در حوزه کهنسال شیعه، تلمذ در درس بزرگانی همچون آخوند خراسانی، فاضل شربیانی، سیدمحمدکاظم یزدی و شیخ‌الشریعه اصفهانی را تجربه کرد و در جوانی به درجه اجتهاد رسید. ۲۷

ساله بود که نهضت مشروطیت در ایران اوج گرفت و آیت‌الله سیدیونس اردبیلی به عنوان یکی از شاگردان مبرز آخوند

محمدرضا انصافی | در اطراف حرم مطهر رضوی مدارس پرشماری بوده‌اند که امروزه دیگر نشانی از بیشتر آن‌ها برجای نیست. دلیل این امر هم، توسعه‌های ناگزیری بوده که در اطراف حرم مطهر اتفاق افتاده‌است. یکی از این مدارس که امروزه دیگر نشانی از آن نیست، مدرسه مستشار است. آنچه درباره مدرسه مستشار که امروزه فضای آن در محدوده دانشگاه علوم اسلامی رضوی قرار دارد، می‌دانیم، مربوط به گزارش‌هایی است که در متون و اسناد مختلف آستان‌قدس وجود دارد. قدمت این مدرسه، دقیقاً معلوم نیست؛ اما از آن‌جا که شاه عباس

صفوی، هنگام توسعه صحن عتیق ناچار شد بخشی از مدرسه را به فضای زیربنای صحن ضمیمه کند، می‌توان نتیجه گرفت که مدرسه مستشار، قدمتی بسیار زیاد داشته و حتی ممکن است بتوانیم آن را به پیش از دوره تیموری و ایلخانی منسوب کنیم. دلیل دیگری که احتمال درست بودن چنین نظری را افزایش می‌دهد، آن است که مدرسه مستشار تا پیش از دوره قاجاریه و بازسازی آن توسط مستشارالملک، فاقد موقوفه‌ای برای تأمین هزینه‌های نگهداری و شهریه طلاب بود. هر چند که احتمال بروز چنین وضعیتی در قدیم،

یعنی تأسیس مدرسه بدون موقوفه، بعید نبوده‌است، اما می‌توان از این نقص، نتیجه‌ای دیگر هم گرفت و آن اینکه، موقوفه‌های مدرسه به مرور زمان و به دلیل فاصله گرفتن از زمان وقف، مصادره شده یا از بین رفته و به هر دلیل، از حیث انتفاع ساقط شده‌است. تا پیش از اقدام مستشارالملک برای بازسازی و قرار دادن موقوفه، مدرسه مستشار به مدرسه «ملاتاج» یا «ملاتاج‌الدین» معروف بود که احتمالاً نام یکی از مدرسان آستان‌قدس در عهد صفوی است. طبق گزارش زنده‌یاد عزیزالله عطاردی، این مدرسه بیشتر میزبان طلاب ثرک‌زبان

درباره آیت الله سید یونس اردبیلی از فعالان قیام مسجد گوهرشاد و مدفون در حرم رضوی

مبارز نستوه

خراسانی و میرزای شیرازی را داشت و سیاست را از دین جدا نمی‌دانست، کوشید تا در مبارزه با رویکرد ضدینی رضاشاه، نقشی فعال داشته باشد.

در خردادماه سال ۱۳۱۴، خانه آیت‌الله سیدیونس اردبیلی در مشهد، به کانون برگزاری جلسات هماهنگی علما برای مبارزه با روندی که رژیم پیش گرفته بود، تبدیل شد. تلگراف ۲۱ تن از علمای مشهد و تصمیم آیت‌الله سیدحسین قمی برای حرکت به سوی تهران و اعلام اعتراض به رضاشاه، در منزل آیت‌الله سیدیونس اردبیلی اتخاذ شد.

حدود یک ماه بعد و در جریان قیام خونین مسجد گوهرشاد، آیت‌الله اردبیلی کوشید تا با تدبیر سیاست‌هایی، مانع از کشتار بیشتر مردم شود. یک روز بعد از آن قیام بزرگ، مأموران رضاشاه به منزل آیت‌الله اردبیلی ریختند و او را بازداشت کردند.

وی به همراه علمایی مانند آیت‌الله میردامادی نجف‌آبادی، قزوینی و ... به تهران انتقال یافت و مدتی را در بازداشتگاه گزاند تا اینکه حکم تبعید وی به اردبیل صادر و از بازگشت او به مشهد مانعت شد.

■ بازگشت از تبعید و ادامه فعالیت‌ها

آیت‌الله سیدیونس اردبیلی، تا زمان فرار رضاشاه در شهریور ۱۳۲۰، به ناچار در

آیت‌الله اردبیلی، تا زمان فرار رضاشاه به ناچار در اردبیل ماندگار شد. با فرار رضاشاه، او نقشی گسترده در جلوگیری از فعالیت توده‌ای‌ها و کمونیست‌های وابسته به شوروی در آذربایجان ایفا کرد.

گزارش‌دهی

تولیت آستان قدس رضوی در مراسم

عمامه‌گذاری طلاب حوزه علمیه خراسان:

اخلاص، رمز موفقیت در تبلیغ دین است

تولیت آستان قدس رضوی اخلاص را رمز توفیقات علمای بزرگ اسلام و موفقیت آن‌ها در راه تبلیغ دین خدا دانست. به گزارش آستان‌نیوز، حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی در مراسم عمامه‌گذاری جمع محدودی از طلاب حوزه علمیه خراسان که با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی در تالار ولایت حرم مطهر رضوی برگزار شد، ضمن تبریک دهه مبارک ولایت به حدیثی از امام صادق(ع) اشاره و با بیان اینکه علم نوری است که خداوند در دل هر که بخواهد قرار می‌دهد و حقیقت علم در عبودیت نهفته است، گفت: «اخلاص» خمیرمایه اصلی عبودیت و رمز موفقیت انسان در اعمال مؤمنانه است. وی با بیان اینکه طلبگی شغل نیست، بلکه سربازی امام زمان(عج) است، تأکید کرد: حضرت امام زمان(عج) چکیده تمام انبیای الهی هستند، در نتیجه طلبگی و سربازی حضرت مهدی(عج) نیز در حقیقت امتداد رسالت انبیا بوده و موفقیت در این راه در گرو علم و دانش بوده

و علم و دانش ثمره اخلاص است. تولیت آستان قدس رضوی رمز موفقیت و توفیقات علمای بزرگ اسلام را اخلاص دانست و با اشاره به سیره برخی علمای اسلام، تصریح کرد: شیخ‌عباس قمی ده‌ها کتاب در ...

شرح حدیث

۴ پیمان پیامبر اکرم(ص)

با خداوند راجع به

علی بن ابی طالب(ع)

مرحوم آیت‌الله حاج آقا محجتبی تهرانی|

خداوند خطاب به پیغمبر(ص) فرمود: تو راجع به امام علی(ع) پیمانی می‌بندم، بعد حضرت می‌فرمایند: آن عهد را برای من بگو، خدا گفت: گوش کن، پیغمبر(ص) می‌فرماید: سرا پا گوش هستم. این عبارت بیانگر کمال التفات پیغمبر(ص) است، متن پیمان چیست؟ «قَالَ إِنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ رَأِيَةُ الْهُدَى»؛ امام علی(ع) نشانه و علامت هدایت است. [رایه‌الهدی] به ترجمه فارسی یعنی پرچمدار هدایت. ترجمه دیگر این است که امام علی(ع) خودش پرچم هدایت است. یک وقت گفته می‌شود پرچمدار و یک وقت گفته می‌شود او خودش پرچم است، چه بسا جنبه‌های علمی تعبیر دوم قوی‌تر باشد؛ یعنی هر کس به او چشم بدوزد و توجه داشته باشد، هیچ گاه منحرف نمی‌شود. غفلت از امام علی(ع) انحراف دارد و توجه به او موجب هدایت می‌شود.

«وَأَمَّا أُوَلِيَّائِي»؛ او پیشوای دوستان من است، نه فقط امام مردم بلکه امام تمام اولیای خداست، از آدم تا خاتم، مفهوم اولیا وسیع است، در مراتب نازله آن دیگران نیز قرار می‌گیرند، امامت امام علی(ع) برای حضرت عیسی(ع)، حضرت موسی(ع) و حضرت نوح(ع) نیز هست، «وَوُكِّلَ مِنْ أَطَاعَتِي»؛ کسانی که اطاعت خدا می‌کنند، دل‌های آن‌ها به نور الهی منور می‌شود، در اینجا می‌فرماید: کسانی که اطاعت خدا می‌کنند، خداوند

دل‌های آن‌ها را به نور حبِّ امام علی(ع) منور می‌کند. درباره امام علی(ع) تعبیراتی نظیر یدالله و عین‌الله داریم و در کنار این تعبایر «وَوُكِّلَ مَنْ أَطَاعَنِي وَ هُوَ الْكَلِمَةُ الَّتِي أَلَزَمْتُهَا الْمُؤْتَمِنِينَ»؛ متقین یک بهره‌وجودی از ناحیه خداوند پیدا می‌کنند که این به تعبیر من حصه وجودی و معنوی است و این حصه وجودی و معنوی از وجود مقدس امام علی(ع) نشأت می‌گیرد. «مَنْ أَحَبَّهُ أَحَبَّنِي وَمَنْ أَطَاعَهُ أَطَاعَنِي»؛ هر کسی که او را دوست بدارد، من را دوست داشته و هر کسی که اطاعت او را

بکند، از من اطاعت کرده. در این عبارت دو بُعد درونی و بیرونی انسان در نظر گرفته شده، در بعد درونی، قلب اشرف ابعاد وجودی است، ما قلب داریم، نفس داریم و وهم؛ اما بالاتر از همه این‌ها قلب است. کاربرد قلب چیست؟ محبت، هر که او را دوست بدارد، من را دوست می‌دارد. بعد بیرونی مربوط به اعضا و جوارح است، هر کسی که اطاعت او را بکند، اطاعت مرا کرده، «إِطَاعَتُ عَلِيٍّ إِطَاعَتُ اللَّهِ».

منبع حدیث: بحواله‌الادب، ج ۳۸، ص ۱۰۴

